

GİRİŞİMCİLİK VE İŞLETME BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN GİRİŞİMCİLİĞE BAKIŞ AÇILARININ YILLAR İTİBARIYLA KARŞILAŞTIRILMASI

Ozan BÜYÜKYILMAZ*

Canan YILDIRAN**

Sertaç ERCAN***

ÖZ

Araştırmada, farklı bölümlerde okuyan üniversite öğrencilerinin girişimciliğe bakış açılarının hem bölümler açısından hem de yıllar itibarıyla ne şekilde bir gelişme ortaya koyduğu saptanmaya çalışılmıştır. Çalışmada 226 öğrenciden anket aracılığı ile veri toplanmıştır. Araştırma kapsamında oluşturulan hipotezler T-testi ve ANOVA ile analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda ise hipotezlerin çoğu kısmen kabul edilirken; öğrencilerin girişimciliğe bakış açıları, eğitim görülen yıllar içerisindeki değişimi incelendiğinde, katılımcıların kamu sektöründen uzaklaştığı fakat kendi işlerinden ziyade özel sektör tercihlerinin arttığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, yönetim, Karabük

YEARLY COMPARISON OF THE OPINIONS OF ENTREPRENEURSHIP AND BUSINESS ADMINISTRATION DEPARTMENT STUDENTS

ABSTRACT

In this study, it has been tried to determine how university students studying in different departments show their entrepreneurship perspectives in terms of departments and years. Data were collected from 226 students by survey. The hypotheses were analyzed by T-test and ANOVA. As a result of the research, most of the hypotheses were partially accepted; When the students' perspectives on entrepreneurship and the changes in the years of education are scrutinized, it is seen that the participants feel distant from the public sector but rather than adopting their own jobs their preferences on private sector have been increasing.

Keywords: Entrepreneurship, management, Karabük

GİRİŞ

Girişimcilerin en önemli misyonlarından biri hızlı bir şekilde değişim ve gelişim yaşayan teknolojinin olumlu yönünün organizasyonlara aktarılması görevidir (Öğüt, 2012, s.63). Çelik (2006), mal ve hizmet üretmek girişim kavramının somut yönü iken, emek, zaman, risk ve yaşanan zorluklar ise soyut yönünü oluşturmaktadır (Tanrıverdi vd., 2016, s.3). Girişimci, kar için risk alan, ihtiyaç karşılamak için üretim yapan, üretim yapmak için üretim faktörlerini bir araya getiren kişi şeklinde tanımlanmaktadır (Efil, 2013, s.24). Müftüoğlu ve Durukan'a göre (2004) ise, üretim faktörlerini temin eden, mal ve hizmet üretimi için girişimi başlatan, gerekli olan finansman kaynaklarını ve pazarı bulan kişidir şeklinde tanımlamıştır (Bozkurt ve Alparslan, 2013, s.9). Chen ve Lai (2010), aile, toplum, eğitim sistemi, ekonomik yapı gibi birçok faktör girişimci olabilme üzerinde etkili olmaktadır (Korkmaz, 2012, s.212). Girişimci bireylerin, fırsatları algılayabilme, algılanan fırsattan ekonomik boyutta yararlanabilme, bu süreç içerisinde risk alabilme, öncü olabilme, yenilikçi ve

* Doç. Dr., Karabük Üniversitesi, İşletme Fakültesi, Karabük, ozanbuyukyilmaz@karabuk.edu.tr, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5499-1485>

**Dr. Öğr. Üyesi, Karabük Üniversitesi, İşletme Fakültesi, Karabük, cananyildiran@karabuk.edu.tr, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8245-197X>

*** Öğr. Gör. Dr., Bandırma On yedi Eylül Üniversitesi, Bandırma MYO, Balıkesir, sercan@bandirma.edu.tr, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3896-9194>

yaratıcı olabilme gibi yetenekler sayesinde amaçlara ulaşılması mümkün olacaktır (İşcan ve Kaygın, 2011, s.446). Ayrıca girişimci karşılaştıkları problemlerin çözümünde de yaratıcılığını kullanabilir. Girişimcinin başarısı, yeniliklerin takip edilmesi ve uygulanması ile sürdürülebilir olacaktır (Esen ve Çetin, 2012: 74). Bu araştırma ile üniversitede farklı bölümlerde okuyan öğrencilerin girişimciliğe bakış açılarının karşılaştırılması amaçlanmış olup, Büyükyılmaz, vd., tarafından 2017 yılında yayınlanmış olan çalışmanın devamı niteliği de taşımaktadır.

GİRİŞİMCİLİK

Wennekers ve Thurik (1999) girişimcilik; bireysel ya da grup içerisinde hem belirsizliğe karşı hem de engellere karşı, istekleri ve yetenekleri doğrultusunda fikirlerini pazarlara sunmalarıdır (Özden vd., 2011, s.5). Shane ise girişimcilik için, işletme bünyesinde bulunmayan malların ve hizmetlerin ortaya çıkması için fırsatları değerlendiren ve bu fırsatların eyleme geçmesi için gerekli olan faaliyetler şeklinde ifade etmiştir (Patır ve Karahan, 2010, s.29). Bu durumda örgüt içerisinde yeniliğe odaklanmak ve eyleme geçmek için de girişimcilik ruhuna sahip olunması gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

Girişimcilik ruhuna sahip olan insanın belirgin özellikleri arasında; yeni bir fikir ya da mal veya hizmetin üretilmesini tercih etmesi, başarı hissiyatlarının yüksek olması, bununla paralel olarak çalışma sürelerinin uzun olmasından dolayı dayanıklı ve uyumlu birey olması, üretme isteği ile dolu olmasıdır (Öğüt, 2012, s.64). Drucker ise girişimciliğin mistik bir durum olmadığını, bir disiplin olduğunu ve öğrenilebileceğini ifade etmiştir. Bu yaklaşımla birlikte girişimciliğin sonradan kazanılabilecek bir nitelik olabileceği ve bu alanla ilgili eğitimlerin verilebileceği kanısına varılmıştır (Tanrıverdi vd., 2016, s.10-11).

Eğitim faktörünün girişimcilik potansiyelinin ortaya çıkarılmasında önemli hale gelmiştir. Girişimcilik eğitimi ile amaçlanan bireyde mevcut olan özelliklerin ortaya çıkarılmasına yardımcı olmasıdır. Girişimci olabilecek özelliklere sahip kişilerin içlerindeki enerjinin doğru kontrolünü ve yönetilmesini gerçekleştirmektir (Balaban ve Özdemir, 2008, s.146). Eğitimin sonucunda hem bireyin kişisel mutluluğu sağlanmış olacak (kendini içsel potansiyeline göre var etmenin sonucunda yaşadığı mutluluk), hem de kendini var edebilmenin başarısı ile dolu olan bir bireyin mikro ve makro açıdan çevresine sağlayacağı faydaları çok değerli olacaktır. Girişimciliği bir meslek olarak seçme kararı, girişimcilik eğitimcilerinin odak noktalarından biri olmaktadır (Pihie ve Bagheri, 2012, s.2360). Girişimcilik eğitiminde dünya çapında yaşanan önemli gelişmelerin, gelecekte de hem başarılı girişim faaliyetleri hem de girişimci bireylerin ortaya çıkabilmesi/çıkarılabilmesi için, bugünden itibaren girişimcilik ile ilgili eğitimlerden ne kadar yarar sağlanıp sağlanmadığı önem arz etmektedir (Uygun ve Güner, 2016, s.41). Ayrıca sermaye miktarı, yeterli bilgi ve sosyal ilişkilerdeki durumlar girişimcilik kararı üzerinde etkili olabilmektedir (Doğaner ve Altunoğlu, 2010, s.104).

Türkiye’de genç nüfus sayısının yüksek olduğu düşünüldüğünde girişimcilik eğitiminin genç girişimciler üzerindeki etkisinin azımsanmayacağı söylenebilir. Genç nüfusun girişimciliğe bakışı ve girişimciliğe karşı olumlu eğilimlerinde girişimcilik eğitiminin öneminin büyük olduğu söylenebilir. Girişimcilik coşkusu zenginliğin kaynağı olduğundan özgürlükle de doğru orantılıdır (Fidan vd., 2019, s.199). Zenginlik ve özgürlük kavramları da gençler açısından büyük önem taşımaktadır. Bu açıdan bakıldığında girişimcilik ve gençlik birbirini tamamlayan iki unsur olarak karşımıza çıkmaktadır.

Diğer yandan ise globalleşmenin getirisi olan işletmelerin ya da kurumların daha hızlı hareket edebilmeleri açısından birçok hizmetin mobil yapıya dönüşmesi sonucunda üniversite öğrencilerinin iş bulma olanaklarında da daralma görülmesi kaçınılmaz bir durum olarak ortaya çıkmaktadır (Bal, 2012, s.145).

Bir ülkedeki girişimci sayısı ile ekonomik açıdan gelişmişlik arasında bir ilişki olduğu söylenebilir. Bundan dolayı ülkeler sahip oldukları girişimci bireylerin sayılarını arttırmalıdır (Fidan, vd., 2021, s.510).

Arıkan (2004) ve Klofsten (2000), ülke gelişimi için girişimcilere sorumluluk düşmesi ile paralel olarak, girişimciliğin yaygınlaşması içinde eğitime yani üniversitelere sorumluluk düşmektedir (Akyüz, 2013, s.81-82). Kullanılmayan potansiyelin aktif hale gelmesi ile ortaya çıkacak olan girişimciliğin özendirilmesi gerekmektedir (Korkmaz, 2012, s.211-212). Sunter (2000) ifade ettiği gibi girişimcilik hem ekonomik anlamda hem de yeni iş yaratma sürecinde ekonomi için dinamik bir unsur ve itici bir faktördür (Brijlal, 2011, s.818).

METODOLOJİ

Metodoloji bölümünde araştırmanın amacı ve katkısı, hipotezleri, evreni ve örnekleme, ölçeği, veri toplama ve analiz yöntemi ve bulgular hakkında bilgiler verilmektedir.

Amaç ve Katkı

Bu çalışmada, işletme ve girişimcilik bölümü öğrencilerinin girişimciliğe bakış açılarının örneklem ve yıl bazlı karşılaştırılması amaçlanmaktadır. Çalışmanın ilk beş hipotezi bu çalışma kapsamında yapılan araştırma sonuçlarını içermektedir. Altıncı hipotez ise, 2017 yılında 8. Uluslararası Girişimcilik Kongresi'nde sunulmuş olan "Girişimcilik ve İşletme Bölümü Öğrencilerinin Girişimciliğe Bakış Açuları Üzerine Bir Araştırma" başlıklı tebliğlerinde yer alan verilerle bu çalışmadaki verilerin karşılaştırılmasını kapsamaktadır. Bu açıdan bakıldığında çalışma, 3 yıllık bir araştırmanın ürünüdür. Farklı bölümlerde öğrenim gören öğrencilerin yıllar sonra girişimciliğe bakış açılarındaki değişikliğin tespit edilmesi bakımından literatüre önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

Hipotezler

Çalışmanın amacı ve çalışma konusu kapsamında hipotezler aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

H₁: Öğrencilerin bakış açıları cinsiyete göre farklılaşmaktadır.

H₂: Öğrencilerin girişimciliğe bakış açıları, çalışmak istenilen sektöre göre farklılaşmaktadır.

H₃: Öğrencilerin girişimciliğe bakış açıları, iş deneyimine göre farklılaşmaktadır.

H₄: Öğrencilerin girişimciliğe bakış açıları, eğitim görmekte oldukları bölüme göre farklılaşmaktadır.

H₅: Öğrencilerin girişimciliğe bakış açıları, buldukları sınıfa göre değişmektedir.

H₆: Öğrencilerin girişimciliğe bakış açıları, eğitim görülen yıllar içerisinde değişmektedir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Karabük Üniversitesi işletme fakültesi işletme ve girişimcilik bölümü 3. ve 4. sınıfta öğrenim görmekte olan yaklaşık 950 öğrenci oluşturmaktadır. Evrenden %90 güvenilirlik sınırları içerisinde ve %5'lik bir hata payı dikkate alınarak en düşük örnek büyüklüğü 212 kişi olarak hesaplanmıştır. Bu kapsamda 226 öğrenciye 2018 yılında Kasım-Aralık aylarında birinci elden anket ulaştırılmıştır ve gerekli veriler toplanmıştır.

Ölçek, Veri Toplama ve Analiz Yöntemi

Bu çalışmada kullanılan anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde demografik özellikleri belirlemeye yönelik ifadeler yer almaktadır. İkinci bölüm de ise öğrencilerin girişimciliğe bakış açılarını ölçmeye yönelik 14 ifadenin yer aldığı, Girginer ve Uçkun (2004) tarafından geliştirilen "Girişimciliğe Bakış Açısı" ölçeği bulunmaktadır. Araştırma kapsamında oluşturulan hipotezler T-testi ve ANOVA ile test edilmiştir.

Bulgular

Aşağıda sırasıyla demografik özellikler, T-testi ve ANOVA analizi sonuçları yer almaktadır.

Tablo 1. Demografik özellikler

Değişken	Kategori	N	%
Cinsiyet	Kadın	118	52.2
	Erkek	108	47.8
Yaş	21 – 23	168	74.3
	24 ve üzeri	58	25.7
Çalışmak İstenilen Sektör	Kamu	41	18.1
	Özel Sektör	98	43.4
	Kendi İşim	87	38.5
İş Deneyimi	Evet	169	74.8
	Hayır	57	25.2
Bölüm	İşletme	119	52.7
	Girişimcilik	107	47.3
Sınıf	3.Sınıf	119	52.7
	4.Sınıf	107	47.3

Tablo 1’de görüldüğü üzere, çalışmaya katılan öğrencilerin %52,2 (118 kişi)’si kadın, %47,8 (108)’i erkeklerden oluşmaktadır. Yaş dağılımı incelendiğinde katılımcıların %74,3 (168)’ü 21-23 yaş aralığında, %25,7 (58)’si 24 ve üzeri yaş aralığında yer aldığı görülmektedir. Çalışmak istediğiniz sektör sorusunu, katılımcıların %43,4 (98)’ü özel sektör, %38,5 (87)’i kendi işim ve %18,1 (41)’i kamu olarak yanıtlamışlardır. Yine katılımcıların %74,8 (169)’i iş deneyimi olduğunu, %25,2 (57)’si ise iş deneyimi olmadığını belirtmişlerdir. Çalışmaya katılan öğrencilerin 119’u (%52,7) işletme bölümü, 107’si (%47,3) girişimcilik bölümünde eğitim görmektedir. Son olarak, katılımcıların %52,7 (119)’ünün 3. sınıf, %47,3 (107)’ünün 4. sınıf öğrencisi olduğu tespit edilmiştir.

Hipotez testleri kapsamında, katılımcıların girişimciliğe bakış açılarına ilişkin ifadelerinin demografik değişkenlere göre anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığı araştırılmaktadır. Bu amaçla T-testi ve ANOVA analizlerinde faydalanılmıştır.

İlk hipotez testinde katılımcıların girişimciliğe bakış açılarının cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığı test edilmiştir. Gerçekleştirilen T-testi sonuçları Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2. Cinsiyete göre girişimciliğe bakış açıları

İfade	Kategori	Ort.	S. S.	t değeri	sig.
1 Bölümünden mezun olduğumda kendi işimi kurmak için gerekli yeteneklere sahip olacağıma inanıyorum.	Kadın	3,25	1,19	-2.778**	0.050
	Erkek	3,66	1,02		
2 Bölümünden mezun olduğumda kendi işimi kurmayı hedefliyorum.	Kadın	3,13	1,25	-5.235*	0.010
	Erkek	3,94	1,04		
7 Çok çalışan sürekli hedef büyüten bir kişiliğe sahip olmak istemem.	Kadın	2,25	1,22	1.814*	0.014
	Erkek	1,97	1,09		
9 Mevcut gerçeklere birebir bağlı kalarak hareket etmeyi tercih ederim.	Kadın	3,41	1,25	-,608*	0.015
	Erkek	3,50	1,04		

* p<0.01; ** p<0.05; N: Kadın=118, Erkek=108; sd= 224

Tablo 2’de yer alan bulgular doğrultusunda girişimciliğe bakış açısının cinsiyet değişkenine göre 4 ifadeye anlamlı olarak farklılaştığı tespit edilmiştir. İfade 1 için erkek katılımcılar, kadın katılımcılara göre mezun olduktan sonra kendi işlerini kurmak için gerekli yeteneklere sahip olacaklarına daha yüksek oranda inanmaktadırlar. Yine erkek katılımcılar kadın katılımcılardan daha yüksek bir ortalama ile kendi işlerini kurmayı istediklerini (ifade 2) belirtmişlerdir. Diğer bir ifade olan “çok çalışan sürekli hedef büyüten bir kişiliğe sahip olmak istemem” ortalaması kadın katılımcılarda daha

yüksek olduğu görülmektedir. İfade 9'a ait bulgulara bakıldığında ise ortalamaların birbirine çok yakın olduğu görülmele birlikte erkek katılımcıların kadın katılımcılardan daha yüksek oranda bu ifadeye katıldıkları tespit edilmiştir. Tüm bu bulgular neticesinden H₁ hipotezi kısmen kabul edilmektedir. Böylece girişimciliğe bakış açısı ile cinsiyet değişkeni arasında kısmi ve anlamlı bir farklılık olduğu söylenebilir.

İkinci hipotez kapsamında, katılımcıların girişimciliğe bakış açılarının çalışmak istenilen sektöre göre anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığı test edilmiştir. Gerçekleştirilen ANOVA analizi sonuçları Tablo 3'te gösterilmektedir.

Tablo 3. Çalışmak istenilen sektöre göre girişimciliğe bakış açıları

İfade	Kategori	Ort.	S. S.	F	sig.	Post. Hoc.
1 Bölümünden mezun olduğumda kendi işimi kurmak için gerekli yeteneklere sahip olacağıma inanıyorum.	Kamu ¹	2.97	0.96	4.759*	0.009	1-3
	Özel ²	3.51	1.10			
	Kendi İşim ³	3.60	1.18			
2 Bölümünden mezun olduğumda kendi işimi kurmayı hedefliyorum.	Kamu ¹	2.56	0.92	51.786*	0.000	1-2
	Özel ²	3.19	1.15			2-3
	Kendi İşim ³	4.34	0.88			1-3
3 Bölümümüzden mezun olanlar asla kamu sektöründe çalışmayı planlamamalıdır.	Kamu ¹	1.73	0.77	15.962*	0.000	1-2
	Özel ²	2.24	0.99			2-3
	Kendi İşim ³	2.82	1.50			1-3
4 Bölümümüzden mezun olanlar mutlaka girişimci olmaya odaklanmalıdır.	Kamu ¹	3.12	0.92	4.273*	0.015	1-2
	Özel ²	3.06	1.31			2-3
	Kendi İşim ³	3.54	1.06			1-3
6 Bir işin fırsatlar sunması emniyetli ve garantili olmasından daha önemlidir.	Kamu ¹	2.75	1.28	3.063*	0.049	1-3
	Özel ²	3.18	1.16			
	Kendi İşim ³	3.31	1.17			
7 Çok çalışan sürekli hedef büyüten bir kişiliğe sahip olmak istemem.	Kamu ¹	2.53	1.18	3.492*	0.032	1-2
	Özel ²	1.96	1.08			
	Kendi İşim ³	2.09	1.22			
10 Gerçekleri zorlayarak sezgiye ve hayallere dayalı hareket etmeyi tercih ederim.	Kamu ¹	2.95	0.83	4.133*	0.017	1-3
	Özel ²	3.34	1.31			
	Kendi İşim ³	3.59	1.18			
13 Kariyerimin gelecek 5 yılında yüksek maaşlı bir iş fırsatı karşıma çıksa kabul ederim.	Kamu ¹	4.19	0.81	3.376*	0.036	2-3
	Özel ²	4.20	0.88			
	Kendi İşim ³	3.83	1.22			

* p<0.01; ** p<0.05; N: Kamu=41, Özel=98, Kendi İşim=87; sd= 223

Tablo 3'e göre, kendi işini kurmak isteyen katılımcılar kamu sektöründe çalışmak isteyenlere göre mezun olduklarında kendi işini kurmak için gerekli yeteneklere sahip olacaklarına daha çok inanmaktadırlar. İfade 2'ye ait bulgulara bakıldığında ise ifadeyle uyumlu olarak kendi işini kurmak istediğini belirten katılımcılar özel sektörde çalışmak istiyorum yanıtını veren katılımcılardan, özel sektörde çalışmak istiyorum yanıtını veren katılımcılar ise kamu sektöründe çalışmak istiyorum yanıtını veren katılımcılara göre daha yüksek ortalamalara sahiptirler. İfade 3'teki bulgularda hem bu ifadeye hem de ikinci ifadeye uyumlu olarak, ifade 2 ile aynı sonuçlar tespit edilmiştir. Dördüncü ifadenin analiz sonuçlarına göre kendi işini kurmak isteyen katılımcılar, kamu ve özel sektörde çalışmak isteyen katılımcılara göre mutlaka girişimci olmaya odaklanılması gerektiğini belirtmişlerdir. İfade 6'ya bakıldığında, kendi işini kurmak isteyen katılımcılar kamu sektöründe çalışmak isteyenlere göre daha yüksek oranda bir işin fırsatlar sunmasının emniyetli ve garantili olmasından daha önemli olduğunu dile getirmişlerdir. Yine verilen yanıtlarla uyumlu olarak kamu sektöründe çalışmak istediğini belirten katılımcılar özel sektörde çalışmak isteyenlere oranla yedinci ifadeye daha yüksek bir ortalamaya sahiptirler. İfade 10'a ait bulgulara göre ise, kendi işini kurmak isteyen katılımcılar

kamu sektöründe çalışmak isteyenlere göre daha fazla sezgiye ve hayal gücüne dayalı hareket etmeyi tercih ettikleri görülmektedir. Bu hipoteze kapsamında son olarak, özel sektörde çalışmayı planlayan katılımcılar kendi işini kurmak isteyen katılımcılara göre daha yüksek oranda karşılıklarına çıkacak yüksek maaşlı bir teklifi kabul edeceklerini belirtmişlerdir. Tüm bu bulgu ve yorumlar çerçevesinde H₂ hipotezi kısmen kabul edilmiştir.

Üçüncü hipotez kapsamında, katılımcıların girişimciliğe bakış açılarının iş deneyimlerine göre anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığı test edilmiştir. Gerçekleştirilen T-testi sonuçları Tablo 4'te gösterilmektedir.

Tablo 4. İş deneyimine göre girişimciliğe bakış açıları

İfade	Kategori	Ort.	S. S.	t değeri	sig.
2 Bölümümünden mezun olduğumda kendi işimi kurmayı hedefliyorum.	Evet	3.63	1.09	7.515*	0.007
	Hayır	2.91	1.05		
4 Bölümümüzden mezun olanlar mutlaka girişimci olmaya odaklanmalıdır.	Evet	3.28	1.26	12.198*	0.001
	Hayır	3.15	0.86		
10 Gerçekleri zorlayarak sezgiye ve hayallere dayalı hareket etmeyi tercih ederim.	Evet	3.46	1.27	9.668*	0.002
	Hayır	3.10	0.95		
13 Kariyerimin gelecek 5 yılında yüksek maaşlı bir iş fırsatı karşıma çıksa kabul ederim.	Evet	3.91	1.11	17.407*	0.000
	Hayır	4.50	0.53		

* p<0.01; ** p<0.05; N: Evet=169, Hayır=57; sd=224

Tablo 4'te görüldüğü üzere, iş deneyimine sahip olan katılımcıların iş deneyimine sahip olmayan katılımcılara göre daha yüksek oranla, mezun olduklarında kendi işini kurmayı hedefledikleri, bölümlerinden mezun olanların girişimci olmaya odaklanmalarının gerekliliğini düşündükleri ve sezgiye ve hayal gücüne dayalı hareket etmeyi tercih ettikleri belirtilebilir. Bununla birlikte iş deneyimine sahip olmayan katılımcılar, iş deneyimine sahip olan katılımcılara oranla ifade 13 için daha yüksek ortalamaya sahip oldukları görülmektedir. Dolayısıyla H₃ hipotezi kısmen kabul edilmiştir.

Dördüncü hipotezle ilgili analiz bulguları aşağıda yer alan Tablo 5'te gösterilmektedir. Bu hipotez kapsamında, katılımcıların girişimciliğe bakış açılarının katılımcıların eğitim görülen bölümlere göre anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığı test edilmiştir.

Tablo 5. Bölüme göre girişimciliğe bakış açıları

İfade	Kategori	Ort.	S. S.	t değeri	sig.
1 Bölümümünden mezun olduğumda kendi işimi kurmak için gerekli yeteneklere sahip olacağıma inanıyorum.	İşletme	3.32	0.95	10.161*	0.002
	Girişimcilik	3.58	1.28		
3 Bölümümüzden mezun olanlar asla kamu sektöründe çalışmayı planlamamalıdır.	İşletme	2.29	1.02	7.780*	0.006
	Girişimcilik	2.46	1.24		
4 Bölümümüzden mezun olanlar mutlaka girişimci olmaya odaklanmalıdır.	İşletme	3.16	1.05	6.797*	0.010
	Girişimcilik	3.35	1.29		
5 Bölümümüzden mezun olanlar özel sektörde çalışmayı planlamalıdır.	İşletme	3.19	0.96	5.212*	0.023
	Girişimcilik	3.26	0.82		
7 Çok çalışan sürekli hedef büyüten bir kişiliğe sahip olmak istemem.	İşletme	2.36	1.26	12.147*	0.001
	Girişimcilik	1.85	1.00		
10 Gerçekleri zorlayarak sezgiye ve	İşletme	3.32	1.01	17.298*	0.000

	hayallere dayalı hareket etmeyi tercih ederim.	Girişimcilik	3.42	1.39		
11	İnanmadığım bir konuda negatif bir değerlendirmeye maruz kalma pahasına karar veririm.	İşletme	3.71	0.85	8.513*	0.004
		Girişimcilik	3.81	1.07		

* p<0.01; ** p<0.05; N: İşletme=118, Girişimcilik=107; sd=224

Tablo 5'e göre, katılımcıların girişimciliğe bakış açılarının eğitim görülen bölümlere göre yedi ifadeye anlamlı farklılık göstermektedir. Buna göre, tüm bu yedi ifadeye katılımcılardan girişimcilik bölümü öğrencileri, işletme bölümü öğrencilerine göre daha yüksek ortalamaya sahiptirler. İfadelere dair yüksek ortalamalar daha girişimci bireyleri tanımladığından dolayı, girişimcilik bölümü öğrencilerinin işletme bölümü öğrencilerine göre daha yüksek ortalamalara sahip olmasının, girişimcilik bölümünde daha girişimci bireylerin olduğu şeklinde değerlendirilebilir. Bu analiz sonuçlarına göre H₄ hipotezi kısmen kabul edilmiştir.

Çalışmanın bir diğer hipotezi olan beşinci hipotez ise katılımcıların girişimciliğe bakış açılarının eğitim görülen sınıfa göre anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığı şeklinde idi. Ancak ölçekte yer alan on dört ifadenin hiçbiri ile ilgili değişken arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Dolayısıyla H₅ hipotezi reddedilmiştir.

Çalışmanın son hipotezine (H₆: Öğrencilerin girişimciliğe bakış açıları, eğitim görülen yıllar içerisinde değişmektedir.) ait bulgu ve yorumlar aşağıdaki gibidir. Bu kapsamda Büyükyılmaz vd. (2017) çalışmasına ve mevcut çalışmaya ait bulgular karşılaştırılmıştır. Bu kapsamda bu çalışmanın ve önceki çalışmanın karşılaştırılmalı bulguları Tablo 6'da ve Tablo 7'de gösterilmektedir.

Tablo 6. Karşılaştırmalı demografik özellikler

Değişken	Kategori	2017		Mevcut Çalışma	
		N	%	N	%
Çalışmak İstenilen Sektör	Kamu	73	32.2	41	18.1
	Özel Sektör	73	32.2	98	43.4
	Kendi İşim	81	35.6	87	38.5
İş Deneyimi	Evet	141	62.1	169	74.8
	Hayır	86	37.9	57	25.2
Bölüm	İşletme	119	52.4	119	52.7
	Girişimcilik	108	47.6	107	47.3

Tablo 6 incelendiğinde, çalışmak istenilen sektör sorusuna kamu sektörü cevabını veren katılımcıların %32,2'den %18,1'e gerilediği görülmektedir. Bu bulgunun, her iki bölüm öğrencilerinin de eğitimleri sonucunda kamu sektöründen uzaklaştığı, özellikle özel sektöre ve daha sonra da kendi işini kurmaya odaklanıldığını göstermektedir. İş deneyimiyle ilgili bulgulara bakıldığında ise, iş deneyimim var şeklinde cevap veren katılımcıların %62,1'den %74,8'e yükseldiği görülmektedir. Burada girişimcilik bölümünde yer alan zorunlu stajın etkili olduğu düşünülmektedir.

Tablo 7. Karşılaştırmalı Bulgular

Değişken	İfade	Kategori	2017 Ort.	Mevcut Ort.
Cinsiyet	2.Bölümümünden mezun olduğumda kendi işimi kurmayı hedefliyorum.	Kadın	3.46	3.13
		Erkek	3.86	3.94
Çalışmak İstenilen Sektör	1.Bölümümünden mezun olduğumda kendi işimi kurmak için gerekli yeteneklere sahip olacağıma inanıyorum.	Kamu	3.46	2.97
		Özel	3.58	3.51
		Kendi İşim	4.07	3.60
	2.Bölümümünden mezun olduğumda kendi işimi kurmayı hedefliyorum.	Kamu	2.95	2.56
		Özel	3.27	3.19
		Kendi İşim	4.58	4.34
	3.Bölümümüzden mezun olanlar asla kamu	Kamu	1.72	1.73

	sektöründe çalışmayı planlamamalıdır.	Özel	2.41	2.24
		Kendi İşim	2.72	2.82
	4.Bölümümüzden mezun olanlar mutlaka girişimci olmaya odaklanmalıdır.	Kamu	3.34	3.12
		Özel	3.49	3.06
		Kendi İşim	3.86	3.54
	13.Kariyerimin gelecek 5 yılında yüksek maaşlı bir iş fırsatı karşıma çıksa kabul ederim.	Kamu	4.15	4.19
		Özel	4.13	4.20
		Kendi İşim	3.56	3.83
İş Deneyimi	2.Bölümümüzden mezun olduğumda kendi işimi kurmayı hedefliyorum.	Evet	3.75	3.63
		Hayır	3.45	2.91
	10.Gerçekleri zorlayarak sezgiye ve hayallere dayalı hareket etmeyi tercih ederim	Evet	3.54	3.46
		Hayır	3.16	3.10
Bölüm	3.Bölümümüzden mezun olanlar asla kamu sektöründe çalışmayı planlamamalıdır.	İşletme	2.15	2.29
		Girişimcilik	2.47	2.46
	11.İnanmışım bir konuda negatif bir değerlendirmeye maruz kalma pahasına karar veririm.	İşletme	3.75	3.71
		Girişimcilik	4.12	3.81

Tablo 7’de yer alan bulgular, her iki çalışmada da her bir değişken için anlamlı olarak farklılaşan ortak ifadelere ait verileri içermektedir. Bu bulgular değişken ve ifade bazlı incelendiğinde şu farklılıklardan bahsedilebilir.

Cinsiyet değişkenine göre “Bölümümüzden mezun olduğumda kendi işimi kurmayı hedefliyorum (2)” ifadesine daha yüksek puanla olumlu yanıt verenlerin her iki çalışmada da erkek katılımcılar olduğu, önceki çalışma ile mevcut çalışmanın ortalamaları karşılaştırıldığında erkek katılımcıların ortalamasının daha fazla yükseldiği, kadın katılımcıların ortalamasının ise daha da düştüğü gözlemlenmektedir. Bu durum, eğitim sürecinin sonuna yaklaşıldıkça erkeklerin kendi işini kurmaya daha fazla odaklandıkları, kadınların ise kendi işini kurmayı daha az hayal ettikleri söylenebilir.

Çalışmak istenilen sektör değişkenine ait bulgulara bakıldığında, beş farklı ifade anlamlı ve ortak farklılıklar olduğu görülmektedir. İfade 1’e ait sonuçlara göre “Bölümümüzden mezun olduğumda kendi işimi kurmak için gerekli yeteneklere sahip olacağıma inanıyorum” ifadesine kamu cevabını verenlerin her iki çalışmada da daha düşük ortalamaya sahip olduğu, mevcut çalışmada bu ortalamanın ciddi oranda düştüğü görülmektedir. Aynı şekilde aynı ifadeye kendi işim yanıtını verenlerin de ortalamasının düştüğü tespit edilmiştir. Bu durum katılımcıların eğitimleri sonucunda gerekli yetenekleri kazanamadıklarını düşündükleri şeklinde yorumlanabilir.

İfade 2’ye bakıldığında, “Bölümümüzden mezun olduğumda kendi işimi kurmayı hedefliyorum” ifadesine verilen yanıtların ortalamasını her üç kategori için de düştüğü görülmektedir. Bu durum, katılımcıların lisans eğitimlerinin sonuna doğru kendi işlerini kurma hedeflerinin azaldığını gösterdiği belirtilebilir.

İfade 3’e ait analiz bulguları incelendiğinde, her iki çalışmada da çok yakın sonuçlara ulaşıldığı görülmektedir. İki çalışma arasında yorumlanması gereken bir farklılık olduğu düşünülmemektedir.

İfade 4’te ise, İfade 2’dekiyle benzer bir sonuç gözlemlenmektedir. Bu ifadeye verilen yanıtların da ortalamaları düştüğü görülmektedir. Bu durum da katılımcıların girişimci olma konusunda eğitim hayatlarının başında oldukları kadar odaklanmadıklarını göstermektedir.

Son olarak İfade 13’ün bulguları incelendiğinde, karşılarına yüksek maaşlı bir iş fırsatı çıktığında kabul edecek katılımcıların ortalamasının arttığı tespit edilmiştir. Bu durum yukarıdaki tüm yanıtlar ve yorumlarla uyumlu olarak katılımcıların girişimcilikten bir miktar uzaklaştığını göstermektedir.

İş deneyimi değişkenine göre ise, İfade 2 ve İfade 10’a verilen yanıtların ortalamasının düştüğü görülmektedir. Bu bulgular da yine yukarıdaki bulgularda olduğu gibi katılımcıların daha az kendi işini kurmayı düşünmeye başladıklarını göstermektedir.

Son olarak bölüm değişkenine ait sonuçlara göre, işletme bölümünde eğitim gören katılımcıların üçüncü ifadede ortalamasının yükseldiği, on birinci ifadede ise çok az bir düşüş olduğu görülmektedir. Bunun yanında girişimcilik bölümünde eğitim gören katılımcıların ise ifade üçe neredeyse aynı ortalamayla yanıt vermelerine karşılık, on birinci ifadedeki ortalamanın düştüğü görülmektedir. Bu iki ifade ve yukardaki yorumlardan ortaya çıkartılabilecek sonuç ise girişimcilik bölümü öğrencilerinin önceki çalışmaya oranla daha az girişimci olmayı planladıkları ve daha çok özel sektöre yöneldikleri şeklinde yorumlanabilir. Tüm bu sonuçlara bakıldığında H6 hipotezi kabul edilmiştir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Çalışmanın amacı girişimcilik ve işletme bölümü öğrencilerinin girişimciliğe bakış açılarındaki demografik özellikler açısından herhangi bir farklılık olup olmadığının incelenmesidir. Bu amaç çerçevesinde Karabük Üniversitesi'nde işletme ve girişimcilik bölümlerinde öğrenim görmekte olan 226 öğrenciden anket yöntemi ile veriler elde edilmiştir. Hipotezleri test etmek amacıyla T-testi ve Anova analizi kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda girişimciliğe bakış açılarına ilişkin bazı ifadelerin cinsiyet, çalışmak istenilen sektör, iş deneyimi ve bölüm açısından farklılık gösterdiği, öğrenim görülen sınıf açısından ise farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Çalışmanın bir diğer amacı ise Büyükyılmaz vd. (2017) tarafından gerçekleştirilen aynı araştırmanın bulguları ile bu çalışmanın bulgularını karşılaştırmaktır. Böylece eğitim sürecinde öğrencilerin girişimciliğe bakış açılarının ne şekilde farklılaştığının tespit edilmesidir.

Yapılan analiz sonuçlarına göre ilk hipotez “ H_1 : Öğrencilerin girişimciliğe bakış açıları, cinsiyete göre farklılaşmaktadır” testinde, ‘bölümümden mezun olduğumda kendi işimi kurmak için gerekli yeteneklere sahip olacağıma inanıyorum’, ‘bölümümden mezun olduğumda kendi işimi kurmayı hedefliyorum’, ‘çok çalışan sürekli hedef büyüten bir kişiliğe sahip olmak istemem’ ve ‘mevcut gerçeklere birebir bağlı kalarak hareket etmeyi tercih ederim’ ifadelerine göre anlamlı olarak farklılaştığı tespit edilmiştir. Bu dört ifadede de erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre daha yüksek ortalamaya sahip olduğu görülmektedir (ifade 7, ters ifade olduğu için ortalama düşüktür). Bu bulgulara göre erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre girişimciliğe daha yatkın olduğu söylenebilir.

İkinci hipotez “ H_2 : Öğrencilerin girişimciliğe bakış açıları, çalışmak istenilen sektöre göre farklılaşmaktadır” testinde, ‘bölümümden mezun olduğumda kendi işimi kurmak için gerekli yeteneklere sahip olacağıma inanıyorum’, ‘bölümümden mezun olduğumda kendi işimi kurmayı hedefliyorum’, ‘bölümümüzden mezun olanlar asla kamu sektöründe çalışmayı planlamamalıdır’, ‘bölümümüzden mezun olanlar mutlaka girişimci olmaya odaklanmalıdır’, ‘bir işin fırsatlar sunması emniyetli ve garantili olmasından daha önemlidir’, ‘çok çalışan sürekli hedef büyüten bir kişiliğe sahip olmak istemem’, ‘gerçekleri zorlayarak sezgiye ve hayallere dayalı hareket etmeyi tercih ederim’ ve ‘kariyerimin gelecek 5 yılında yüksek maaşlı bir iş fırsatı karşıma çıksa kabul ederim’ ifadelerinde kendi işini kurmak isteyen yanıtı veren katılımcıların beklenildiği gibi daha yüksek ortalamalara sahip olduğu görülmektedir. Aynı şekilde kamu sektöründe çalışmak istediğini belirten katılımcıların da bu ifadelerle girişimciliğe bakış açılarına uyumlu şekilde düşük ortalamalar ile yanıtladıkları görülmektedir.

Üçüncü hipotez “ H_3 : Öğrencilerin girişimciliğe bakış açıları, iş deneyimine göre farklılaşmaktadır” testi analiz sonuçlarına göre; ‘bölümümden mezun olduğumda kendi işimi kurmayı hedefliyorum’, ‘bölümümüzden mezun olanlar mutlaka girişimci olmaya odaklanmalıdır’ ve ‘gerçekleri zorlayarak sezgiye ve hayallere dayalı hareket etmeyi tercih ederim’ ifadelerine iş deneyimi olan katılımcıların, iş deneyimi olmayan katılımcılara göre daha yüksek ortalamaya sahip oldukları görülmektedir. Buna karşılık kariyerimin gelecek 5 yılında yüksek maaşlı bir iş fırsatı karşıma çıksa kabul ederim ifadesinde iş deneyimi olmayan katılımcılar daha yüksek ortalamaya sahiptir. Bu sonuçlara göre iş deneyimi olanların iş deneyimi olmayanlara göre girişimciliğe daha yatkın olduğu söylenebilir.

Dördüncü hipotez “ H_4 : Öğrencilerin girişimciliğe bakış açıları, eğitim görmekte oldukları bölüme göre farklılaşmaktadır” kapsamında yapılan analizlere göre, ‘bölümümden mezun olduğumda kendi işimi kurmak için gerekli yeteneklere sahip olacağıma inanıyorum’, ‘bölümümüzden mezun olanlar asla kamu sektöründe çalışmayı planlamamalıdır’, ‘bölümümüzden mezun olanlar mutlaka girişimci

olmaya odaklanmalıdır’, ‘çok çalışan sürekli hedef büyüten bir kişiliğe sahip olmak istemem’, ‘gerçekleri zorlayarak sezgiye ve hayallere dayalı hareket etmeyi tercih ederim’ ve ‘inandığım bir konuda negatif bir değerlendirmeye maruz kalma pahasına karar veririm’ ifadelerinde girişimcilik bölümü öğrencilerinin işletme bölümü öğrencilere göre daha yüksek ortalamaya sahip oldukları görülmektedir. Bu sonuçlara göre girişimcilik bölümü öğrencilerinin, işletme bölümü öğrencilere göre, araştırmanın da beklentilerine uygun bir şekilde girişimciliğe daha yatkın olduğu söylenebilir.

Beşinci hipotez “ H_5 : Öğrencilerin girişimciliğe bakış açıları, buldukları sınıfa göre değişmektedir” kapsamında, öğrencilerin girişimciliğe bakış açılarının eğitim görülen sınıfa göre farklılaşıp farklılaşmadığı test edilmiştir. On dört ifadeyle gerçekleştirilen T-testi sonucunda kategoriler arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Aynı hipotezin 2017 yılındaki çalışmada da reddedildiği göz önüne alındığında bir dönemlik sınıf farklılığının sonucu etkilemediği şeklinde yorumlanabilir.

Son ve altıncı hipotez “ H_6 : Öğrencilerin girişimciliğe bakış açıları, eğitim görülen yıllar içerisinde değişmektedir” kapsamında yapılan analizler değerlendirildiğinde ki bu çalışmanın en önemli bölümünü teşkil etmektedir, şu sonuçlara ulaşılmıştır: Öncelikle 2017 yılındaki çalışmadan bugüne kadar geçen süre zarfında katılımcıların kamu sektöründen uzaklaştığı fakat kendi işlerinden ziyade özel sektör tercihlerinin arttığı görülmektedir. Yani katılımcılar 1. ve 2. sınıfta olduğu kadar kamu sektörünü hedeflememekte, asıl yönelimin özel sektöre olduğu tespit edilmiştir. Cinsiyet değişkenine göre değişim incelendiğinde, her iki çalışmada da erkek katılımcıların kadın katılımcılara göre daha yüksek oranla kendi işini kurmak istediklerini belirtmişler, mevcut çalışmada kadın ile erkek katılımcıların ortalama puan farkının arttığı gözlemlenmiştir. Bu bulgular, lisans eğitiminin sonuna doğru erkeklerin daha çok girişimci olmayı hedefledikleri, kadınların ise bu hedefe dair daha az istekli olduklarını gösterebilir. Çalışmak istenilen sektör değişkeninin, her iki çalışmadaki bulguları incelendiğinde genel olarak katılımcıların mevcut çalışmada girişimciliğe bakış açılarının 2017 yılındaki çalışmaya oranla daha negatif olduğu görülmektedir. Bu durum, ilgili bölümlerin eğitim kaliteleriyle ilişkilendirilebileceği gibi, katılımcıların lisans eğitimlerinin sonuna doğru gerçeklerle daha fazla yüzleştikleri şeklinde de yorumlanabilir. Nitekim katılımcıların ifadelerine vermiş oldukları yanıtlara bakıldığında kamudan ziyade özel sektöre yöneldikleri ve kendi işlerini kurmak konusunda daha itidalli oldukları görülmektedir. İş deneyimi değişkeni incelendiğinde de yine çalışmak istenilen sektör değişkeninde olduğu gibi benzer bir sonuca ulaşılmıştır. Son olarak katılımcıların eğitim görülen bölüm değişkenine göre yıllara dair farklılıklar incelendiğinde ise işletme bölümü öğrencilerinin kısmen her iki çalışmada da benzer yanıtlar verdikleri ancak girişimcilik bölümü öğrencilerinin daha az girişimci olmayı planladıkları ve daha çok özel sektöre yöneldikleri anlaşılmaktadır.” Bu son bulgular da özellikle girişimcilik bölümü öğrencilerinin kendi işini kurmanın ve girişimci olmanın zorluklarının daha fazla hissettikleri ve kamudaki sınırlı çalışma imkanını da fark ederek özel sektöre yöneldikleri şeklinde açıklamak mümkündür. Dolayısıyla, bu çalışmanın da en önemli bölümünü teşkil eden altıncı hipotezle ilgili yapılan analiz sonuçları topluca gözden geçirildiğinde, öğrencilerin lisans eğitim hayatlarının başında daha fazla girişimci olma hayali kurarken, eğitimlerinin sonlarına doğru bu durumun daha gerçekçi olarak özel sektöre kaydığı söylenebilir. Bu durumun nedenlerinin araştırılması da başka bir çalışmanın konusu olmakla birlikte, kanaatimizce, öğrencilerin iş deneyimleri, öğrenimlerinin kalitesi, eğitim süresinin sonuna doğru daha gerçekçi davranmaları gerektiğini fark etmeleri gibi nedenlerin bu sonucun sebeplerinden bazılarıdır.

Tüm bulgu ve sonuçlardan yola çıkarak bundan sonra yapılacak olan çalışmalarda girişimciliğe bakış açısının özellikle iş deneyimi ve eğitimle olan ilişkisinin daha ayrıntılı incelenmesi ve girişimciliğe bakış açısındaki değişimin sebeplerinin araştırılması literatüre katkısı açısından önemli çalışmalar olacaktır. Bugün ve gelecekte başarıyı yakalamak için en önemli unsurlardan biri olan girişimci ve girişimcilik, her açıdan incelenmeli, özellikle ülkemizin global pazarlarda daha başarılı olabilmesi için eksiklerinin giderilmesi için her türlü çalışma yapılmalıdır (Fidan ve Çiftçi, 2010, s.73).

KAYNAKLAR

- Akyüz, Y. (2013). Üniversite öğrencilerinin KOSGEB desteklerine bakış açıları ve girişimcilik eğilimleri üzerine bir araştırma: Uşak Üniversitesi örneği. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6/3, 80-98.
- Balaban, Ö. & Özdemir, Y. (2008). Girişimcilik eğitiminin girişimcilik eğilimi üzerindeki etkisi: Sakarya Üniversitesi İİBF örneği. *ÇOMÜ Açık Erişim Sistemi*, 3(2), 133-148.
- Bilge, H. & Bal, V. (2012). Girişimcilik eğilimi: Celal Bayar Üniversitesi öğrencileri üzerine bir araştırma. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16(2), 131-148.
- Büyükyılmaz, O., Yıldırım, C. & Ercan, S. (2017). Girişimcilik ve işletme bölümü öğrencilerinin girişimciliğe bakış açıları üzerine bir araştırma. 8. *International Congress On Entrepreneurship*, 357-370.
- Brijlal, P. (2011). "Entrepreneurial perceptions and knowledge: a survey of final year university students", *African Journal of Business Management*, 5(3), 818-825.
- Çetinkaya Bozkurt, Ö. & Alparslan, A. M. (2013). Girişimcilerde bulunması gereken özellikler ile girişimcilik eğitimi: girişimci ve öğrenci görüşleri. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 8(1), 7-28.
- Doğaner, M. & Altunoğlu, A. E. (2010). Adnan Menderes Üniversitesi Nazilli İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü öğrencilerinin girişimcilik eğilimleri. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 103-110.
- Efil, İ. (2013). *İşletmelerde yönetim ve organizasyon*. Bursa: Dora Yayıncılık.
- Esen, Ş. & Çetin, S. (2012). Siyasi Parti ve Hükümet Programlarında Girişimcilik ve İnovasyon. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 34, 71-82.
- Fidan, Y., Çetin, S. & Yurdasever, E. (2021). İşletme Lisans Öğrencilerinde Girişimcilik Düşüncesinin Değişimi 2005 ve 2020 Karşılaştırması. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 10(1), 506-536.
- Fidan, Y. & Çiftçi, S. (2010). Farklı fakültelerdeki işletme öğrencilerinin girişimciliğe bakış açıları. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4, 58-73.
- Fidan, Y., Yıldırım, C. & Ercan, S. (2019). "Yabancı Uyruklu ve Türkiyeli öğrencilerin girişimcilik eğilimleri", *Business and Management Studies: An International Journal*, 7(1), 190-202.
- Girginer, N. & Nurullah, U. (2004). İşletmecilik eğitimi alan lisans öğrencilerinin girişimciliğe bakış açıları: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF işletme bölümü öğrencilerine yönelik bir uygulama. *Ulusal Bilgi, Ekonomi ve Yönetim Kongresi*, 25-26.
- İşcan, Ö. F. & Kaygın, E. (2011). Üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerini belirlemeye yönelik bir araştırma. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15(2), 443-462.
- Korkmaz, O. (2012). Üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerini belirlemeye yönelik bir araştırma: Bülent Ecevit Üniversitesi örneği. *Afyon Kocatepe Üniversitesi İİBF Dergisi*, XIV(II), 209-226.
- Lope Pihie, Z. A. & Bagheri, A. (2012). An exploratory study of entrepreneurial attributes among Malaysian University students. *Life Science Journal*, 9(3), 2358-2365.
- Öğüt, A. (2012). *Bilgi çağında yönetim*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Özden, K., Temurlenk, M. S. & Başar, S. (2011). Girişimcilik eğilimi: Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi ve Atatürk Üniversitesi öğrencileri üzerine bir araştırma. http://kenanozden.com/docs/yazi/yazi_1_0000.pdf (Erişim Tarihi: 28.11.2018).
- Patır, S. & Karahan, M. (2010). Girişimcilik eğitimi ve üniversite öğrencilerinin girişimcilik profillerinin belirlenmesine yönelik bir alan araştırması. *İşletme ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 27-44.
- Tanrıverdi, H., Bayram, G. N. & Alkan, M. (2016). Girişimcilik eğitiminin girişimcilik eğilimi üzerine etkisinin incelenmesi. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 11(1), 1-29.
- Uygun, M. & Güner, E. (2016). Girişimcilik eğiliminin gelişiminde girişimcilik eğitiminin rolü. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(5), 37-57.

Extended Abstract

It is a great supply for important developments in entrepreneurship education worldwide, both for successful enterprise activities and for the emergence of entrepreneurial individuals (Uygun & Güner, 2016, p.41). Considering that the high number of entrepreneurial education of young population in Turkey, will not be correct to diminish the impact on young entrepreneurs. With this research, it is aimed to compare the perspectives of entrepreneurship students who study in different departments at the university and it is the continuation of the study published in 2017 by Büyükyılmaz, et al. It is thought that the students studying in different departments will make significant contributions to the literature in terms of determining the change in their perspective on entrepreneurship years later. The questionnaire used in the research consists of two parts. In the first part, there are expressions to determine demographic features. In the second part, there is a “Entrepreneurship Perspective” scale developed by Girginer and Uçkun (2004), which includes 14 expressions to measure students' perspectives on entrepreneurship. According to the results of the analysis, for the hypothesis “H₁: Students' perspective on entrepreneurship differs according to gender”, I believe that when I graduate from my department, I will have the necessary skills to set up my own business, I want to start my own business when I graduate from my department, I want to have a person who constantly grows a target and is able to find the current facts. It has been determined that it differs significantly according to the expressions I prefer to act by sticking. In these four statements, it was determined that male students have a higher average than female students. According to these findings, it can be said that male students are more prone to entrepreneurship than female students. For the hypothesis “H₂: Students' perspectives on entrepreneurship differ according to the sector they want to work”, I believe that when I graduate from my department, I will have the necessary skills to set up my own business, I aim to start my own business when I graduate from my department, those who graduate from our department should never plan to work in the public sector, those who graduate from our department should definitely focus on being an entrepreneur, it is more important for a job to offer opportunities than to be safe and guaranteed, I do not want to have a person who constantly grows a target, I want to act based on intuition and dreams by forcing the facts, and if a high-paying job opportunity appears in the next five years of my career, In the statements of thank you, the respondents who want to start their own business have higher averages as expected. Likewise, it is seen that the participants who stated that they want to work in the public sector respond to these statements with low averages in line with their perspective on entrepreneurship. For the hypothesis “H₃: Students' perspectives on entrepreneurship differ according to work experience”, I aim to start my own business when I graduate from my department, graduates of our department should definitely focus on being an entrepreneur and I prefer to act based on intuition and dreams by forcing the facts, it is seen that they have a higher average than non-participants. On the other hand, in the next 5 years of my career, if I encounter a high salary job opportunity, I agree, the participants with no work experience have a higher average. According to these results, it can be said that those with work experience are more prone to entrepreneurship than those without work experience. H₄: Students' perspectives on entrepreneurship differ according to the department they are studying. I do not want to have a growing personality, I prefer to act based on intuition and dreams by forcing the facts, and in the statements I believe that the subject of a negative assessment on a subject I believe, entrepreneurship students have a higher average than the business students. According to these results, it can be said that entrepreneurship students are more prone to entrepreneurship in accordance with the expectations of the research, compared to the students of business administration. For the hypothesis “H₅: Students' perspective on entrepreneurship varies according to the class they are in”, it was tested whether students' perspectives on entrepreneurship differ according to the education class. As a result of the T-test carried out with fourteen expressions, no significant difference was found between the categories. Considering that the same hypothesis was rejected in the study in 2017, it can be interpreted that one-semester class difference does not affect the result. For the hypothesis “H₆: Students' perspectives on entrepreneurship change over the years of education”, it is seen that the participants have moved away from the public sector, but their private sector preferences have increased rather than their own jobs. In other words, the participants do not target the public sector as much as in the 1st and 2nd grades, and it is determined that the main focus is on the private sector. When the change according to the gender variable is examined, both studies stated that male participants wanted to establish their own business with a higher rate than female participants, in the current study it was observed that the average score

difference between male and female participants increased. These findings may indicate that men aim to be more entrepreneurs towards the end of their undergraduate education, while women are less willing to pursue this goal. When the findings of both sectors are analyzed, it is seen that the participants' perspective on entrepreneurship in the current study is more negative than the study in 2017. This situation can be associated with the quality of education of the relevant departments, or it can be interpreted that the participants face the facts more towards the end of their undergraduate education. As a matter of fact, when the responses of the participants to the statements are examined, it is seen that they tend to go to the private sector rather than the public and are more restrained in establishing their own businesses. When the work experience variable is analyzed, a similar result has been reached as in the sector variable that is desired to work. Finally, when the differences of the participants according to the departmental variable of education are examined, it is understood that the students of the business department partially gave similar answers in both studies, but the students of the entrepreneurship department planned to be less entrepreneurs and more directed towards the private sector. It is possible to explain these latest findings as that the students of the entrepreneurship department feel the difficulties of establishing their own business and being an entrepreneur more and that they tend to the private sector by noticing the limited opportunities in the public sector. Therefore, when the analysis results regarding the sixth hypothesis, which constitutes the most important part of this study, are collectively reviewed, it can be said that while the students dream of becoming more entrepreneurs at the beginning of their undergraduate education life, this situation more realistically shifts towards the private sector. Although the investigation of the causes of this situation is the subject of another study, in our opinion, the reasons such as students' realizing that they must behave more realistic towards the end of the education period, the quality of their work experience, the quality of their education are some of the reasons for this result.

